

ТЕОРІЯ ОСВІТИ Й НАВЧАННЯ

УДК 373.2.011.3-051:005.336.2]:378

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.3.6>

А. О. БУБІН

кандидат педагогічних наук,

завідувачка кафедри теорії та методики дошкільної освіти,

*Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради,
м. Луцьк, Україна*

Електронна пошта: abubin@lpc.ukr.education

<http://orcid.org/0000-0002-7670-1263>

Є. А. ДУРМАНЕНКО

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти,

*Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради,
м. Луцьк, Україна*

Електронна пошта: yedurmanenko@lpc.ukr.education

<http://orcid.org/0000-0003-1993-5028>

КВАЗІПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ФОРМУВАННІ В МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА

У період реформування системи вищої педагогічної освіти в Україні актуальною й важливою для науково-практичного вирішення є проблема формування компетентності педагогічного партнерства в педагогічних працівників у цілому й зокрема в майбутніх вихователів, оскільки саме їх професійна діяльність передбачає взаємодію багатьох учасників освітнього процесу.

У статті розкрито роль квазіпрофесійної діяльності здобувачів вищої освіти у формуванні в них компетентності педагогічного партнерства.

Метою статті – є аналіз квазіпрофесійної діяльності майбутніх вихователів у формуванні їх компетентності педагогічного партнерства, для реалізації якої необхідним стало вирішення наступних завдань: розкриття змісту компетентності педагогічного партнерства майбутніх вихователів; визначення методичних аспектів організації квазіпрофесійної діяльності здобувачів освіти у процесі вивчення нормативних і вибіркового освітніх компонентів. Методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення, моделювання.

Компетентність педагогічного партнерства потрактовано як сформовану в результаті професійної підготовки здатність майбутніх вихователів успішно реалізовувати педагогіку партнерства. Визначено принципи педагогіки партнерства: повага до особистості дитини; доброзичливе, гуманне ставлення; довіра та взаємоповага у відносинах; міжособистісна взаємодія як особливий вид діяльності, що проявляється в комунікації, інтеракції та перцепції; толерантність. Результатом педагогіки партнерства визначено становлення особистості дитини з її світосприйняттям, світобаченням, світорозумінням.

Наголошено, що контекстне навчання та квазіпрофесійна діяльність студентів є важливим методом формування компетентності педагогічного партнерства.

Визначено й охарактеризовано методичні основи організації квазіпрофесійної діяльності здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою 012 Дошкільна освіта у процесі вивчення нормативних та вибіркового освітніх компонентів: вступ до спеціальності, педагогіка дошкільна, сімейна педагогіка, соціальна педагогіка.

Подальшого дослідження потребує розробка інструментарію діагностування рівня сформованості компетентності педагогічного партнерства в майбутніх вихователів і пошук нових форм і методів її формування.

Ключові слова: педагогіка партнерства, компетентність педагогічного партнерства, квазіпрофесійна діяльність, майбутній вихователь, освітній компонент.

Постановка проблеми. У сучасному суперечливому суспільстві важливу роль відіграють уміння кваліфікованих фахівців, незалежно від

спеціальності, конструктивно та толерантно взаємодіяти з іншими людьми, творчо, на партнерських умовах вирішувати різного роду

виробничі та соціальні проблеми. Особливо актуальною й важливою для науково-практичного вирішення є проблема формування компетентності педагогічного партнерства в педагогічних працівників у цілому й зокрема в майбутніх вихователів, оскільки саме їх професійна діяльність передбачає взаємодію багатьох (різних за віком, ролями, статусом) учасників освітнього процесу: батьків, членів родини, дітей, вихователів, інших педагогічних працівників, громадськості тощо. Невипадково у професійному стандарті «Вихователь закладу дошкільної освіти» наголошено, що фахівець має успішно виконувати трудову функцію – партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, а відтак володіти компетентністю педагогічного партнерства [Професійний стандарт].

Результат формування компетентності педагогічного партнерства залежить від цілісності та системності професійної підготовки майбутніх вихователів; від змісту, форм і методів організації освітнього процесу. Власне це і актуалізує проблему пошуку нових змісту форм і методів формування компетентності педагогічного партнерства в майбутніх вихователів.

Як підтверджує практика, важливим в організації професійної підготовки майбутніх педагогів у контексті формування компетентності партнерства є контекстне навчання, яке інтегрує професійний та соціальний зміст і забезпечує логічний зв'язок навчальної та професійної діяльності. Важливим компонентом контекстного навчання є квазіпрофесійна діяльність здобувачів освіти, яка власне й сприяє формуванню здатності взаємодіяти з іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства.

Аналіз попередніх досліджень. Питання формування професійної компетентності педагогічних працівників закладів дошкільної освіти є достатньою мірою досліджені у педагогічній науці. Так, зокрема, на нашу думку найбільш продуктивним є визначення професійної компетентності майбутніх вихователів, запропоноване Г. Беленькою. Вчена тлумачить це поняття як, по-перше, результат професійної освіти, а отже набуту, тобто сформовану професійну якість, і, по-друге, як особистісну власність. Професійна компетентність – це «професійна підготовленість і здатність суб'єкта

праці до виконання завдань і обов'язків повсякденної діяльності. Вона обумовлена когнітивним та діяльнісним компонентами підготовки фахівця, виступає мірою і основним критерієм визначення його відповідності умовам праці» [Беленька]. Вивченими є також і проблеми формування компетентності педагогічного партнерства як важливої складової професійної компетентності. Так, наприклад, О.Бартків компетентність педагогічного партнерства трактує як здатність майбутнього педагога здійснювати суб'єкт-суб'єкту взаємодію на засадах паритетності, особистісної зорієнтованості задля реалізації вихованцями власної освітньої траєкторії розвитку, самореалізації та підготовки до активного суспільного життя [Бартків]. Цікавими в контексті досліджуваної проблеми є думки О.Дурманенко, яка, «враховуючи специфіку майбутньої професійної діяльності вихователя у закладі дошкільної освіти (зокрема міжособистісної взаємодії педагога з дітьми та їх батьками, міжособистісного спілкування у системі «педагог – дошкільник – родина»)), аналізує формування компетентності попередження та долання професійних бар'єрів, визначаючи цю компетентність як бар'єрну, тобто «сформовану (набуту) особистісну здатність майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти успішно виконувати свою професійну діяльність, попереджуючи або конструктивно долаючи професійні бар'єри» [Дурманенко].

Оскільки педагогіка партнерства ґрунтується на міжособистісній взаємодії всіх учасників освітнього процесу й відповідно орієнтована на цілісний розвиток та становлення особистості дитини, її внутрішніх установок та мотивів, прагнень і цінностей [Antoniuk, Alendar, Bartkiv, Honcharuk, Durmanenko], то формування компетентності педагогічного партнерства вимагає особливого навчання, яке б максимально наближало здобувачів освіти до майбутньої професійної діяльності.

Як свідчить аналіз наукових джерел, вже є чимало педагогічних праць, у яких аналізуються контекстне навчання та квазіпрофесійна діяльність студентів. Зокрема, Л.Горяча, Т.Прокопенко, І.Коломієць квазіпрофесійну діяльність студентів визначають як форму оволодіння професійними компетентностями. А. Дрокіна розглядає квазіпрофесійну діяльність як ефективний чинник

забезпечення педагогічної взаємодії у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи. А. Андреев, Н. Тихонська досліджують квазіпрофесійну діяльність як складову підготовки майбутнього вчителя фізики в університеті. Н. Гузій аналізує технологію контекстного навчання в організації дидактичної підготовки студентів у вищій педагогічній школі. У свою чергу, А. Кузьминський, Н. Тарасенкова та І. Акуленко під квазіпрофесійною діяльністю розуміють діяльність студентів, під час якої формуються та реалізуються математичні й методичні компетентності в ситуаціях змодельованої майбутньої професійної діяльності [Кузьминський]. Однак, на нашу думку, недостатньо досліджена квазіпрофесійна діяльність студентів та її роль у формуванні педагогічної професійної компетентності в цілому й, зокрема, компетентності педагогічного партнерства.

Метою статті є аналіз квазіпрофесійної діяльності майбутніх вихователів у формуванні їх компетентності педагогічного партнерства. Для реалізації мети необхідним є вирішення наступних завдань: 1) розкриття змісту компетентності педагогічного партнерства майбутніх вихователів; 2) визначення методичних аспектів організації квазіпрофесійної діяльності здобувачів освіти у процесі вивчення нормативних і вибіркового освітніх компонентів. Методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення, моделювання.

Виклад основного матеріалу. Сучасна вища освіта орієнтована на формування в майбутніх фахівців професійної компетентності. Так, Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 01 – «Освіта/Педагогіка», спеціальності 012 «Дошкільна освіта» [Стандарт вищої освіти] передбачає формування у здобувачів освіти інтегральної компетентності як «здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов», а також загальних і фахових компетентностей. Зокрема, насамперед ідеться про загальну компетентність КЗ-6 як здатність до міжособистіс-

ної взаємодії та фахову – КС-19 як здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

У свою чергу, в професійному стандарті «Вихователь закладу дошкільної освіти» відзначено, що педагог має успішно здійснювати партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, а отже володіти компетентністю педагогічного партнерства як здатністю до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності, здатністю залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності, здатністю до командної взаємодії [Професійний стандарт].

Ми розуміємо компетентність педагогічного партнерства як сформовану в результаті професійної підготовки здатність майбутніх вихователів успішно реалізовувати педагогіку партнерства, основними принципами якої є: повага до особистості дитини; доброзичливе, гуманне ставлення; довіра та взаємоповага у відносинах; міжособистісна взаємодія як особливий вид діяльності, що проявляється не лише в комунікації, але й в інтеракції та перцепції; толерантність; орієнтація на результат – становлення особистості дитини з її світосприйняттям, світобаченням, з прагненням до його перетворення. В цьому контексті актуальними є твердження О.Дворук, що сьогодні доцільно говорити про зміну парадигми «освіта – навчання» на парадигму «освіта – становлення». Становлення людини, індивідуальності, самотворення, самоформування [Дворук].

Розкриваючи зміст компетентності педагогічного партнерства, доцільним є тлумачення педагогіки партнерства як нового рівня педагогічної культури: діти, родина і освітній заклад – друзі, партнери та однопумці (О.Студинець). А це відповідно вимагає «інтеграції батьків у педагогічний процес шляхом створення необхідних і достатніх умов для залучення сім'ї до супроводу дитини в освітньому процесі», «проектування моделі партнерської взаємодії з сім'єю та включення батьків у побудову соціального партнерства» [Калуська].

Л.Зімакова обґрунтовує передумови введення партнерської педагогіки до вітчизняної освітньої парадигми. Вчена наголошує, що «змінилися професійні ролі вихователів дітей дошкільного віку, до яких необхідно готу-

вати майбутнє покоління фахівців дошкільної освіти. Сучасні педагоги повинні навчитися заохочувати та помірковано вести дітей до особистісного успіху, з дитинства привчати їх змагатися із самим собою, отримувати насолоду від власних успіхів, учитися ставити цілі і розробляти плани їх досягнення для власного зростання у будь-якій сфері життєдіяльності, одночасно з цим діяти кооперовано, вбачати цінність у партнері, усвідомлювати формулу партнерства «один плюс один дорівнює три». У цьому зв'язку вихователі закладів дошкільної освіти набувають ролей фасилітаторів, коучів та тьюторів [Зімакова]. Далі науковиця чітко окреслює професійні обов'язки сучасного вихователя ЗДО, які на нашу думку, повністю відображають сутність компетентності педагогічного партнерства: «професійний обов'язок сучасного вихователя працювати не тільки на науковому рівні, а й володіти педагогічною майстерністю, яка б дозволила створювати фізичну та ментальну єдність, обирати темп, стиль педагогічного керівництва та спілкування, встановлювати контактну взаємодію, синхронізуватися з дітьми, розмовляти спокійним, мелодійним голосом, чітко і повільно промовляти, проявляти внутрішнє відчуття порядку, бути привабливим, витончено й невимушено рухатися, уникати зовнішньої демонстрації, авторитарних методів виховного впливу, поважати свободу й гідність дітей і дорослих» [Зімакова].

Аналіз навчального плану професійної підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою 012 Дошкільна освіта [Освітньо-професійна програма] свідчить про те, що майже всі освітні компоненти орієнтовані на формування професійної компетентності в цілому й зокрема компетентності педагогічного партнерства. Так, освітня складова програми ґрунтується на компетентнісному підході, фундаментальних засадах гуманітарних наук і сучасних психолого-педагогічних концептах підготовки фахівця в галузі 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта. Освітня програма передбачає комплексне надання як загальної, так і професійної підготовки, що є необхідним для успішного виконання професійних функцій у галузі сучасної дошкільної освіти, шляхом поєднання лекційних та практичних занять, педагогічної практики.

Ми зупинимось на аналізі специфіки та методичних аспектах організації квазіпрофесійної діяльності студентів у формуванні компетентності педагогічного партнерства під час вивчення деяких обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів. Так, для прикладу, розглянемо вивчення теми «Основи педагогічної діяльності та вимоги до особистості вихователя» обов'язкового освітнього компонента «Вступ до спеціальності» (перший рік підготовки). Метою вивчення цієї дисципліни є сформулювати у студентів цілісне уявлення про систему освіти в Україні, знання про організаційно-управлінські аспекти їхньої фахової підготовки. При вивченні теми робиться акцент на виникнення та становлення педагогічної професії; аналіз її особливостей. Розкриваються сутність і структура педагогічної діяльності, а також сучасні вимоги до діяльності педагога. Детально аналізується зміст професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти»: загальні та професійні компетентності, а також професійні функції вихователя. Звертається увага на особистості вихователя та вимоги суспільства до вихователя. Йдеться насамперед про його любов до рідної землі, України; розумну любов до дітей; володіння рідною мовою; педагогічне мислення, вміння володіти емоційно-вольовою сферою; вольові якості; педагогічна спостережливність; хороший стан здоров'я; уважність; натхнення; інтуїція; авторитет; оптимізм. Розкривається сутність професіограми вихователя закладу дошкільної освіти. А також студенти детально знайомляться з мистецтвом педагогічного спілкування; стилями спілкування вихователя з дітьми (спілкування на основі захоплення спільною діяльністю, спілкування на основі дружньої прихильності, спілкування-дистанція, спілкування-залякування, спілкування-загравання); дізнаються про методику формування індивідуального стилю спілкування та вплив особливостей особистості на організацію спілкування.

Отже, очевидним є факт, що змістове наповнення лекції вже слугує формуванню в майбутніх вихователів компетентності педагогічного партнерства. Однак, на початку лекції чітко й конкретно викладачем сформульована проблема: всі учасники освітнього процесу в ЗДО мають забезпечувати безпечне розвивальне

середовище, яке відповідає віковим особливостям дітей. Лектор разом зі студентами моделюють розвивальне середовище ЗДО (рис. 1.), а відтак здобувачі освіти не лише засвоюють знання, вміння, досвід майбутньої педагогічної діяльності, але й активно займають певну позицію у системі міжособистісної взаємодії всіх учасників освітнього процесу.

Студенти під час лекції самостійно визначають роль вихователя у створенні всіх елементів розвивального середовища, які покликані забезпечувати та стимулювати вільний вибір і зміну видів діяльності дитини. Формулюють вимоги до вихователя як професійні, так і особистісні; окреслюють основні шляхи взаємодії вихователя з батьками дитини тощо.

У процесі вивчення обов'язкового освітнього компонента «Педагогіка дошкільна» (другий рік підготовки), метою викладання якого є забезпечення основної теоретичної і практичної педагогічної підготовки до виконання кваліфікаційних обов'язків вихователя закладу дошкільної освіти, здобувачі освіти продовжують розвивати особистісно-професійну здатність до педагогічної партнерської взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу (компетентність педагогічного партнерства). Так, наприклад, під час вивчення теми «Моральне виховання дітей дошкільного віку», студенти не лише знайомляться зі змістом виховання в дітей культури поведінки, але й вивчають методи та прийоми її формування. Особливий акцент зроблено на вивченні правил культури спілкування; на методах формування культури спілкування дітей з дорослими та однолітками.

У контексті організації квазіпрофесійної діяльності студентів важливою, як переконливо свідчить досвід викладання, під час вивчення цієї теми є самостійна робота. Так, здобувачі освіти самостійно досліджують поняття культури поведінки, наповнюючи його відповідним змістом: культурно-гігієнічні навички, культура діяльності, культура спілкування. Студенти вчаться аналізувати правила культури діяльності й методи та прийоми її формування в дітей різного віку. А також досліджують шляхи дотримання єдності вимог до культури поведінки дітей у закладі дошкільної освіти та сім'ї. Зауважимо, що навчальна діяльність майбутніх вихователів моделюється в уявному освітньому просторі закладу дошкільної освіти з урахуванням особистого досвіду під час проходження практики на першому курсі (минулий досвід), сьогодення (теперішнє проходження практики) та планування майбутньої діяльності. Студенти аргументовано та переконливо доводять свою позицію, а викладач лише узагальнює інформацію, стимулюючи доповідачів до власних суджень.

На практичному занятті також формується компетентність педагогічного партнерства. Так, наприклад, здобувачі освіти пропонують студентській аудиторії самостійно розроблені «правила групи», які дають змогу працювати в команді, розуміти один одного, допомагати та підтримувати тощо. Таким чином, вони вчаться самі бути фасилітаторами (організаторами колективного вирішення проблеми в групі) й учити цьому інших, насамперед дітей.

Рис. 1. Модель розвивального середовища ЗДО

Вивчаючи вибіркового освітній компонент «Сімейна педагогіка. Педагогіка дитинства» (другий курс навчання), метою викладання якого є на основі усвідомлених системних знань здобувачів освіти про сім'ю як первинний інститут соціалізації дитини; про зміст, форми, методи й особливості сімейного виховання сформувані в майбутніх фахівців дошкільної освіти професійну компетентність та готовність до конструктивної співпраці з батьками дітей, студенти продовжують розвивати здатність до педагогічної партнерської взаємодії. Так, наприклад, вивчаючи тему «Сімейні взаємини та їх вплив на формування особистості дитини», студенти опановують знання щодо традицій сім'ї та їх ролі у вихованні дитини; сімейних цінностей; культури спілкування в сім'ї та взаємовідносин між її членами. Найбільш продуктивними, як нами з'ясовано, в плані формування компетентності педагогічного партнерства, виявились практичні інтерактивні заняття, на яких студенти найчастіше працювали в «малих групах». Ці заняття забезпечували активну взаємодію всіх учасників освітнього процесу, де викладач і студенти є рівноправними його учасниками. Кожна підгрупа студентів презентувала типові сімейні конфлікти та шляхи їх конструктивного вирішення; найбільш поширені помилки сімейного виховання та рекомендації щодо їх усунення; поради батькам з формування їх педагогічної культури; форми та методи організації сімейного дозвілля та ін.

Формуванню компетентності педагогічного партнерства в майбутніх вихователів сприяло також вивчення вибіркового освітнього компоненту «Соціальна педагогіка» (другий курс навчання), метою викладання якого є формування у здобувачів освіти системи усвідомлених соціально-педагогічних знань та мислення, а також умінь соціально-педагогічної діяльності. Для прикладу розглянемо вивчення теми «Формування здорового способу життя дітей та молоді», оскільки проблема здоров'я та здорового способу життя є спільною проблемою як для педагогічних працівників ЗДО, школи,

так і сім'ї та громадськості. Насамперед студентам пропонуються різні тлумачення та підходи щодо сучасного розуміння здоров'я та здорового способу життя. Здобувачі освіти знайомляться з історією впровадження здорового способу життя в освітній практиці в розвинутих країнах світу, а також з інноваційними формами та методами роботи з формування основ здорового способу життя дітей. Дієвими в організації квазіпрофесійної діяльності виявились методи асоціативного куша (здоров'я – це....; види здоров'я:; на здоров'я впливає: і т.д.), сторітелінгу (життєві та придумані розповіді, наприклад, «Як я треную свій організм», «Мій режим дня», «Наші сімейні спортивні змагання» тощо). Наприклад, воркшоп «Усе для здоров'я дитини» стимулював пошук та презентацію студентами цікавих форм і методів роботи з дітьми дошкільного віку та їхніми батьками з розвитку їх рухливості, мотивації до дотримання санітарно-гігієнічних вимог, дотримання режиму дня тощо.

Висновки. Таким чином, вивчаючи названі освітні компоненти, студенти опановували не лише системні професійні знання, формували вміння й навички педагогічної діяльності, але й за допомогою активної квазіпрофесійної діяльності трансформували ці знання у власну практичну професійну діяльність. Училися моделювати освітній простір закладу дошкільної освіти, максимально наближений до реальних умов. Засвоювали науково-педагогічні знання відповідно до Державного стандарту та творчо їх застосовували у конкретних педагогічних навчально-виховних ситуаціях, реалізуючи тим самим усі принципи педагогіки партнерства.

Саме під час квазіпрофесійної діяльності студенти навчилися оволодівати прийомами «ламати кригу», «зачіпка», створювати «коло», «асоціативний куш», працювати в команді тощо.

Подальшого дослідження потребує розробка інструментарію діагностування рівня сформованості компетентності педагогічного партнерства в майбутніх вихователів і пошук нових форм і методів її формування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бартків О.С. Формування у майбутніх учителів компетентності педагогічного партнерства. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2021. Т. 4. С.22–27.
2. Беленька Г. В. Теоретико-методичні засади формування професійної компетентності вихователів дошкільних навчальних закладів в умовах ступеневої підготовки : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.08. Київ, 2012. 493 с.

3. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження : навчально-методичний посібник. Харків : Ранок, 2021. 240 с.
4. Дворук О. І. Процес виховання очима дитини. *Педагогіка та конкретні методики*. Черкаси : «Родзинка», 2006. С. 109.
5. Дурманенко О.Л. Формування бар'єрної компетентності майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. № 1(37). 2021. Частина I. С. 165–170.
6. Зімакова Л. Педагогіка партнерства в координатах дошкільної освіти. *Партнерство в освіті. Практика взаємодії у контексті освітньої діяльності на шляху розбудови Нової української школи* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2022. С. 87–94.
7. Калуська Л. «Родинне сонцезолото»: методичний poradnik для роботи з батьками. Тернопіль : «Мандрівець», 2010. 100 с.
8. Кузьминський А. І. *Наукові засади методичної підготовки майбутнього вчителя математики*. Черкаси : Вид. Від. ЧНУ ім. Б.Хмельницького, 2009. 320 с.
9. Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: <http://ipc.org.ua/wp-content/uploads/2021.pdf>
10. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 21 листопада 2019 р. № 1456 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti> (дата звернення: 17.09.2022).
11. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» : Наказ Міністерства економіки України від 19 жовтня 2021 року № 755-21 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzeno-profesijni-standarti-kerivnika-ta-vihovatelya-zakladu-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 27.09.2022).
12. Axiological Aspect of Professional Training of Future Pedagogues / V. Z. Antoniuk, N. I. Alendar, O. S. Bartkiv, O. V. Honcharuk, O. L. Durmanenko. *Journal of Higher Education Theory and Practice* Vol. 22(6). 2022. 156–165.

REFERENCES

1. Bartkiv O.S. (2021) Formuvannya u maybutnikh uchyteliv kompetentnosti pedahohichnoho partnerstva [Formation of pedagogical partnership competence in future teachers]. *Acta Paedagogica Volyniensis*. Vol. 4. Pp. 22–27.
2. Byelyenka, H.V. (2012) Teoretyko-metodychni zasady formuvannya profesiynoyi kompetentnosti vykhovateliv doshkilnykh navchalnykh zakladiv v umovakh stupenevoyi pidhotovky [Theoretical and methodological foundations for shaping the professional competence of pre-school teachers in a stepped training environment]. (*Phd Thesis*). Kyiv: Institute of Educational Problems.
3. Derzhavnyy standart doshkil'noyi osvity: osoblyvosti vprovadzhennya (2021) [State standard of preschool education: features of implementation: educational and methodological manual]. Kharkiv: Ranok, 240 p.
4. Dvoruk O. I. (2006) Protses vykhovannya ochyma dytyny. Pedahohika ta konkretni metodyky [The process of education through the eyes of a child]. Pedagogy and specific methods. Cherkasy: «Rain». P. 109.
5. Durmanenko O.L. (2021) Formuvannya bar'yer'noyi kompetentnosti maybutnikh vykhovateliv zakladu doshkil'noyi osvity [Formation of barrier competence of future educators of preschool education institution]. *Bulletin of Zaporizhzhya National University. Pedagogical sciences*. No. 1(37). Part I. Pp. 165–170.
6. Zimakova L. (2022) Pedahohika partnerstva v koordynatakh doshkil'noyi osvity [Pedagogy of partnership in the coordinates of preschool education]. Partnership in education. The practice of interaction in the context of educational activities on the way to the development of the New Ukrainian School. Materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference. Kharkiv: Kharkiv Academy of Continuing Education, Pp. 87–94.
7. Kalus'ka L. (2010) «Rodynne sontsekolo»: metodychnyy poradnyk dlya roboty z bat'kamy. [“Family Circle”: a methodical guide for working with parents]. Ternopil: «Mandrivets». 100 p.
8. Kuz'myns'kyy A. I. (2009) Naukovi zasady metodychnoyi pidhotovky maybutn'oho vchytelya matematyky [Scientific foundations of methodical training of the future teacher of mathematics]. Cherkasy: Ed. From ChNU named after B. Khmelnytskyi. 320 p.
9. Osvitno'-profesiynna prohrama «Doshkil'na osvita» pershoho (bakalavrs'koho) rivnya vyshchoyi osvity [Educational and professional program «Preschool education» of the first (bachelor's) level of higher education] <http://ipc.org.ua/wp-content/uploads/2021.pdf>
10. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny (2019) Standart vyshchoyi osvity: pershyy (bakalavrs'kyy) riven vyshchoyi osvity, stupin vyshchoyi osvity Bakalavr, haluz znan 01 Osvita/Pedahohika, spetsialnist 012 “Doshkilna osvita” vid 21.1.2019 r. № 1456. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
11. Nakaz Ministerstva ekonomiky Ukrayiny (2020) Standart vyshchoyi osvity “Vykhovatel zakladu doshkilnoyi osvity” vid 19 zhovtnya 2021 roku № 755-21. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzeno-profesijni-standarti-kerivnika-ta-vihovatelya-zakladu-doshkilnoyi-osviti>

12. Aksiolohichnyy aspekt profesiynoyi pidhotovky maybutnikh pedahohiv (2022) [Axiological Aspect of Professional Training of Future Pedagogues]. V. Z. Antoniuk, N. I. Alendar, O. S. Bartkiv, O. V. Honcharuk, O. L. Durmanenko. Journal of Higher Education Theory and Practice Vol. 22(6). Pp. 156–165.

A. O. BUBIN

Candidate of Pedagogical Sciences,

Head of the Department of Theory and Methodology of Preschool Education, Municipal Higher Educational Institution “Lutsk Pedagogical College”

of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine

E-mail: abubin@lpc.ukr.education

<http://orcid.org/0000-0002-7670-1263>

E. A. DURMANENKO

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Theory and Methodology of Preschool Education, Municipal Higher Educational Institution “Lutsk Pedagogical College” of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine

E-mail: yedurmanenko@lpc.ukr.education

<http://orcid.org/0000-0003-1993-5028>

QUASI-PROFESSIONAL ACTIVITIES IN THE FORMATION OF PEDAGOGICAL PARTNERSHIP COMPETENCE IN FUTURE EDUCATORS

In the period of reforming the system of higher pedagogical education in Ukraine, the problem of forming the competence of pedagogical partnership in pedagogical workers in general and in particular in future educators is relevant and important for a scientific and practical solution, since it is their professional activity that involves the interaction of many participants in the educational process.

The article reveals the role of quasi-professional activities of higher education students in the formation of pedagogical partnership competence in them.

The purpose of the article is to analyze the quasi-professional activities of future educators in the formation of their pedagogical partnership competence, for the implementation of which it is necessary to solve the following tasks: revealing the content of the pedagogical partnership competence of future educators; determination of methodological aspects of the organization of quasi-professional activities of education seekers in the process of studying normative and selective educational components. Research methods: analysis, synthesis, generalization, modeling.

The competence of pedagogical partnership is interpreted as the ability of future educators to successfully implement partnership pedagogy formed as a result of professional training. The principles of partnership pedagogy are defined: respect for the child's personality; benevolent, humane attitude; trust and mutual respect in relationships; interpersonal interaction as a special type of activity manifested in communication, interaction and perception; tolerance. The result of partnership pedagogy determines the formation of the child's personality with his worldview, worldview, and worldview.

It is emphasized that contextual learning and quasi-professional activity of students is an important method of forming pedagogical partnership competence.

The methodical foundations of the organization of quasi-professional activities of higher education seekers under the educational and professional program 012 Preschool education in the process of studying normative and selective educational components: admission to the specialty, preschool pedagogy, family pedagogy, social pedagogy are defined and characterized.

Further research is needed to develop a toolkit for diagnosing the level of formation of pedagogical partnership competence in future educators and to search for new forms and methods of its formation.

Key words: pedagogy of partnership, competency of pedagogical partnership, quasi-professional activity, future educator, educational component.